

ประสบการณ์ชีวิตของผู้ติดยาเสพติด ประเภทยาบ้าก่อนเข้าสู่การบำบัด

สุนัย ลีตรานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

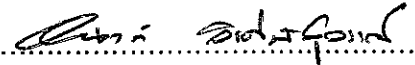
พฤษภาคม 2548

ISBN 974-502-665-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุนัย ลีตรานนท์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิพย์)

..... กรรมการ

(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

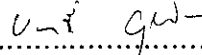
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

..... กรรมการ

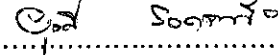
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิพย์)

..... กรรมการ

(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

..... กรรมการ

(นายแพทย์ทรงสิทธิ์ อุดมสิน)

..... กรรมการ

(ดร.ยิวดี รอดจากภัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ และ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางการศึกษากันคว้าหาความรู้และประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์ทรงสิทธิ์ อุดมสิน และ ดร.ยวดี รอดจากภัย ที่ได้สละเวลามาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าในครั้งนี้ และได้ให้ข้อเสนอแนะในทุกๆด้านเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่าง ณ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ท้ายนี้ ขอขอบพระคุณพี่ชายและภรรยาที่ล่วงลับไปแล้ว พี่สาวและเพื่อนร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ภัทรารุช รักกลิ่น ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจ ด้วยดีเสมอมา

ศุภชัย ลีตรานนท์

41921313: สาขาวิชา: จิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ : ผู้ติดยาเสพติดประเภทยาบ้า/ ประสบการณ์ชีวิตผู้ติดยาก่อนเข้าสู่การบำบัด

ประสบการณ์ชีวิตของผู้ติดยาเสพติด ประเภทยาบ้าก่อนเข้าสู่การบำบัด

(LIFE EXPERIENCES OF AMPHETAMINE DRUG ADDICTS BEFORE ENTERING

TREATMENT) อาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์: อนงค์ วิเศษสุวรรณ Ed.D., สุรินทร์ สุทธิชาติพิพย์

Ed.D., สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ด. 132 หน้า. ปี พ.ศ. 2548. ISBN 974-502-665-4

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินชีวิต ประสบการณ์ ของผู้ติดยาเสพติดประเภทยาบ้า ก่อนเข้าสู่การบำบัด โดยการประยุกต์ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนาแบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน 5 คน ตามแนวคำถามที่กำหนดขึ้น ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา และสร้างเป็นบทสรุป

ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. การดำเนินชีวิตก่อนติดยาเสพติด

ผู้เสพยาเริ่มมีลักษณะการดำเนินชีวิตส่วนตัว ครอบครัว สังคมและประกอบอาชีพการงานหลากหลาย มีทั้งผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ และผู้ที่ประกอบอาชีพแล้วซึ่งมีอาชีพรับจ้าง หรือทำงานเป็นกะ ปัญหาของการดำเนินชีวิตคือ ความเครียด ขาดการยับยั้งชั่งใจ ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ ได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจ และปัญหาครอบครัว เหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การเสพยาเสพติด ได้แก่ การประกอบอาชีพเพื่อทำงานได้ทัน ไม่เหน็ด ไม่ง่วงนอน ทำงานได้ต่อเนื่องติดต่อกัน และเพื่อนชวนให้ทดลองเพื่อให้เกิดความสนุก เกิดความเครียด และทำงานได้ทันมากขึ้น

2. กระบวนการดำเนินชีวิตของผู้ติดยาเสพติดหลังติดยาและก่อนเข้าสู่การบำบัด

ด้านสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิต พบว่า กลัวมีคนที่ติดยาบ้า ไม่กล้าคบเพื่อนต่างเพศ รายได้ไม่พอเพียง กลุ่มนักเรียน นักศึกษา ที่ยวกลางคืนบ่อย ขาดเรียนเป็นประจำ ผลการเรียนต่ำลง กลุ่มที่ประกอบอาชีพแล้วการทำงานระยะแรกขยันดี ทำให้มีรายได้เพิ่ม ระยะหลังทำงานไม่ไหว ขาดงานบ่อย รายได้จึงลดลง การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการปรับตัว โดยทั่วไปไม่มีความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว ตามปกติ บางครอบครัวตกใจและโกรธในระยะแรก คู่รักหรือคู่สมรสขอแยกทาง กลุ่มเพื่อนยังคบกันปกติแต่บางคนขอแยกตัวไม่คบด้วย เพื่อนบ้านมีท่าทีหวาดกลัว นักเรียน นักศึกษา ต้องออกจากสถาบันที่ศึกษา มีอารมณ์สนุกสนาน บรรเทาความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ มีสุขภาพจิตไม่ดี เช่นเกิดภาพหลอน วิตกกังวล เครียด นอนไม่หลับ มีสุขภาพทางร่างกายทรุดโทรม การปรับตัวในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ต้องหลบซ่อนครูฝ่ายปกครอง และตำรวจ ขาดเรียนในวันที่มีการตรวจปัสสาวะ โดยหลบอยู่ตามบ้านเพื่อน ผู้ที่ทำงานในระยะแรกจะขยัน แต่ต่อมาทำงานไม่ไหวและขาดงานบ่อย

3. ก่อนเข้าสู่ระบบการบำบัด

จุดหักเหที่นำมาสู่การบำบัด คือผู้เสพยาถูกตำรวจจับและส่งมาบำบัด บิดามารดาส่งตัวเข้ารับการรักษา และผู้เสพยาต้องการเลิกเสพยาเองปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจเข้ารับการรักษาบำบัดคือ ครอบครัว อาชีพ คู่รัก ความต้องการเลิกเสพยา และนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล

41921313 : MAJOR: COUNSELING PSYCHOLOGY;

M.Sc. (COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORDS: AMPHETAMINE DRUG ADDICTS / LIFE EXPERIENCE BEFORE ENTERING TREATMENT

SUNAI LEETRANONT : LIFE EXPERIENCES OF AMPHETAMINE DRUG ADDICTS BEFORE ENTERING TREATMENT. THESIS ADVISORS: ANONG WISESSUWAN, Ed.D., SURIN SUTHITHATIP, Ed.D., SOMPOCH ANEGASUKHA, Ed.D. 132 P. 2005. ISBN 974-502-665-4

This study is the investigation of life experience and lifestyle of Amphetamine drug addicts before entering treatment. by means of quality research method. The data were collected from 5 key informants by personal in-dept interview following the constructed questions. The data were analyzed by content analysis and construct into conclusion.

The results of the study were as follows:

1. The addicts were various in lifestyle, family background, social status and occupations. Among them, some were studying, some working as full time or in shifts. Their life problems were daring, lacking reflection, lacking emotion stability, and having family problems.

Causes and factors leading to drug addiction were occupational performance: to stand working longer without being exhausted, taking a sleep, working continuously in a longer period, and friends' persuasion to use drug for fun causing boldness and increasing the ability to work longer.

2. The addicts' life processes before and after treatment. For social and life environment, they were found being afraid to be known about the addiction, being afraid to have opposite sex friends, having not enough income. The addicts groups of school and college students were found having low study results. The group of employees was found working very well at the beginning: thus, they had a good income but later they could not work, were often absent from work which leading lower income.

For the change of lifestyle and adaptation, generally, the addicts had the regular relation with their family members. Some families were frightened and angry at the beginning, for example, lover or spouse asked for divorce. Although the relationship among friends still went on, some avoided being with and neighbors were scared, some school and college students had to leave out of school. Some had fun emotion, and felt relieved from mental and physical sickness. Some were unhappy, had mental health such as having illusion, anxiety, stress, being sleepless, having bad health.

For the adaptation among school and college friends, the addicts had to hide from teachers and police, being absent when there was urinate test at school by hiding at their friends' house. For the group of employees, they worked well at the beginning but later they could not work and were often absent from work.

3. Before entering treatment process, The deviating point leading to the treatment were being caught by police and sent for the treatment, being sent to the treatment by parents, and their own needs to quit addiction.

The factors leading to the decision to have the treatment were family, occupation, lover, the needs to quit addiction, and the governmental policy to subdue drug.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายและลักษณะของผู้ติดยาบ้า.....	8
สถานบำบัดฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับผู้ติดยาเสพติด สภาพสังคมก่อนติดยาเสพติดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยาและทฤษฎีทางจิตวิทยา.....	21
สภาพชีวิต การดำเนินชีวิตและพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติด.....	29
ปัจจัยที่นำมาสู่การเข้ารับการบำบัดรักษา.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
การคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีการศึกษา.....	37
การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล.....	38
ระยะเวลาในการศึกษา.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิจัย.....	44
ก ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลประสบการณ์ผู้ศึกษาเสพติดประเภทยาบ้าก่อนเข้าสู่การบำบัด.....	44
ก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสบการณ์ผู้ศึกษาเสพติดประเภทยาบ้าก่อนเข้าสู่การบำบัด.....	59
กระบวนกรที่นำมาสู่การบำบัด.....	57
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	66
อภิปรายผลการวิจัย.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก.....	79
ภาคผนวก ข.....	82
ภาคผนวก ค.....	92
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	132

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	ยาบ้าแบบต่าง ๆ..... 11
2	วงจรการเกิดปัญหายาเสพติดในชุมชน..... 15
3	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยประสบการณ์ของผู้เสพยาเสพติด ประเภทยาบ้า ก่อนเข้าสู่การบำบัด..... 37
4	ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงของปรากฏการณ์ทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา..... 62
5	สถานภาพทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้ติดยาเสพติด..... 60
6	เหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การติดยาเสพติด..... 61
7	สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของผู้ติดยาเสพติด..... 62
8	การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้ติดยาเสพติด..... 63
9	การปรับตัวของผู้ติดยาเสพติด..... 64
10	จุดหักเหที่นำผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่การบำบัด..... 64
11	ปัจจัยที่ทำให้ผู้ติดยาเสพติดตัดสินใจเข้ารับการบำบัด..... 65

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ลักษณะของผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	36
2 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้ยาเสพติด ที่มารับการบำบัด.....	44
3 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้ยาเสพติดที่มารับการบำบัด.....	45

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University